

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

asupra proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2024 (nr.436 din 01.12.2023), I lectură

În conformitate cu prevederile art.54 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2024, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în mod prioritar și comunică următoarele.

Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2024 a fost elaborat luând în considerație impactul crizei din sectorul energetic asupra economiei naționale, riscurile majore legate de conjunctura externă și obiectivele politicii bugetar-fiscale pentru anul 2024 adoptate prin Legea nr.212/2023 pentru modificarea unor acte normative și obiectivele Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

Principalele măsuri de politici pe care este construit proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2024 se referă la: - reducerea durabilă a sărăciei, crearea locurilor de muncă bine plătite, inclusiv implementarea politicilor salariale revizuite în sectorul bugetar, compensarea diferenței de tarife, conform facturilor de gaze naturale și agentului termic.

Comisia constată că, activitatea investițională va fi susținută de politicile statului orientate spre îmbunătățirea climatului investițional, atragerea investițiilor străine, eliminarea constrângerilor din calea mediului de afaceri și impulsionează dezvoltării durabile a țării.

Conform estimărilor, *veniturile bugetului public național pentru anul 2024* se estimează în sumă de circa 107 172,0 mil. lei, cu 4 521,4 mil. lei sau cu 4,4% mai mult față de precizat pe anul 2023, iar ca pondere în PIB - la nivel de 31,3 la sută. *Cheltuielile bugetului public național pentru anul 2024* se estimează în sumă de 122 962,0 mil. lei, cu 1 781,1 mil. lei sau cu 1,5% mai mult față de precizat pe anul 2023, iar ca pondere în PIB constituie 35,94%.

Soldul (deficitul) bugetului public național pentru anul 2024 se estimează în sumă de 15 790,0 mil. lei sau 4,6% din PIB. Întru menținerea nivelului înalt al deficitului pentru anul 2024 este aplicată clauza de derogare de la regula bugetar-fiscală generală stabilită în art.15, alin.(1) și alin.(3) în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Parametrii bugetului de stat pentru anul 2024 se estimează la partea de venituri în sumă de **66 632,0 mil. lei**, cu o creștere față de precizat 2023 - de 855,3 mil. lei sau 1,3%, la partea de cheltuieli – **82 222,0 mil. lei** cu o micșorare de 1 882,0 mil. lei sau cu 2,2% comparativ cu anul 2023 precizat și soldul (deficitul) bugetar – **15 590,0 mil. lei** sau 4,56% din PIB.

Din suma totală a veniturilor bugetului de stat – 91,7% sau 61 098,9 mil. lei revin impozitelor și taxelor, dintre care *impozitele pe venit* – 19,8% din această grupă de venituri, *impozitele pe proprietate* - 0,1%, *impozite și taxe pe mărfuri și servicii* – 76,0% și *taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe* - 4,1 la sută.

Încasările de la *impozitul pe venitul persoanelor juridice* se prevăd în sumă de 9 345,0 mil. lei, cu o majorare în comparație cu nivelul precizat 2023 de 15,4%, sau 1 244,7 mil. lei, ca rezultat al impulsivității activității de întreprinzător, defalcările de la impozitul pe venitul persoanelor fizice pentru anul 2024 se prognozează în sumă de 2 768,9 mil. lei, cu 254,4 mil. lei mai mult față de volumul planificat pentru anul 2023 ca urmare a creșterii fondului de remunerare.

Taxa pe valoarea adăugată ca cea mai importantă sursă de venit a bugetului de stat se prognozează în sumă de 34 176,0 mil. lei sau cu o creștere față de precizat a anului 2023 cu 2 539,0 mil. lei sau 8,0%. Restituirea TVA la mărfurile și serviciile cu drept de deducere se estimează în sumă de 4 942,0 mil. lei și va constitui 14,5% din suma TVA prognozată spre acumulare în buget.

Accizele în bugetul de stat vor crește cu 1 134,0 mil. lei sau cu 12,2% față de nivelul precizat a anului 2023 și vor constitui 10 456,0 mil. lei.

Încasările *impozitelor din comerțul exterior și operațiunile externe* se prognozează în sumă de 2 525,9 mil. lei, cu 373,7 mil. lei mai puțin față de precizat 2023, care reiese din anularea taxei pentru efectuarea procedurilor vamale începând cu 01 ianuarie 2024 conform noului Cod vamal nr.95/2021.

Conform acordurilor încheiate cu donatorii externi, intrările din granturi la bugetul de stat se prevăd în sumă de 2 395,1 mil. lei, ceea ce în raport cu veniturile totale constituie 3,6%.

Cheltuielile bugetului de stat pentru anul 2023 sunt determinate de obiectivele politicii bugetare pe termen mediu și prevăd asigurarea financiară a priorităților ramurilor, conform documentelor de politici naționale și sectoriale; continuării măsurilor de politici în derulare în domenii, precum și a inițierii unor măsuri noi de politici, în special în domeniul protecției sociale; majorării fondului de remunerare a muncii în sectorul bugetar; precum și realizării activităților în cadrul proiectelor și acțiunilor conform acordurilor cu partenerii de dezvoltare.

În proporție de 94,4% cheltuielile prevăzute în buget urmează să fie acoperite din contul resurselor generale ale bugetului de stat, iar 5,6% - din contul încasărilor de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată; din granturi și împrumuturi pentru proiectele finanțate din surse externe, precum și din donații și alte mijloace bănești, intrate legal în contul instituțiilor bugetare.

Cheltuielile curente sunt prevăzute în sumă de 75 362,6 mil. lei, cu o micșorare de 1 686,4 mil. lei sau cu 2,2%, comparativ cu anul 2023 precizat.

Cheltuielile capitale însumează 6 859,4 mil. lei, ce constituie cu 195,6 mil. lei sau cu 2,8% mai puțin față de precizat 2023. Ponderea cheltuielilor capitale în totalul cheltuielilor bugetului de stat constituie 8,3 la sută.

Pentru grupa funcțională „*Servicii de stat cu destinație generală*” se prevăd alocații în sumă de 14 454,9 mil. lei sau 17,6% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Apărare națională*” – 1 789,0 mil. lei sau 2,2% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Ordine publică și securitate națională*” - 6 526,8 mil. lei sau 7,9% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Servicii în domeniul economiei*” - 8 997,7 mil. lei sau 10,9% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Protecția mediului*” – 508,0 mil. lei sau 0,6% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale*” - 546,6 mil. lei sau 0,7% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Ocrotirea sănătății*” – 9 138,6 mil. lei sau 11,1% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Cultură, sport, tineret, culte și odihnă*” – 1 377,8 mil. lei sau 1,7% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Învățământ*” - 17 386,5 mil. lei sau 21,1% din cheltuielile bugetului de stat și pentru grupa funcțională „*Protecție socială*” – 21 497 mii. lei sau 26,1% din cheltuielile bugetului de stat.

Comisia constată că, pentru anul 2024 volumul total al transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale se cifrează la 17 902,6 mil. lei, dintre care: - transferuri cu destinație generală – 1 827,2 mil. lei; - transferurile cu destinație specială - 15 363,5 mil. lei și alte transferuri curente cu destinație generală – 711,9 mil. lei.

Transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2023 au fost estimate în sumă de 18 405,2 mil. lei, ceea ce este cu 1 612,5 mil. lei mai mult față de anul 2023.

Pentru anul 2024, relațiile între bugetul de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală se realizează prin transferuri de la bugetul de stat în sumă de 6 999,4 mil. lei.

La compartimentul Acțiuni generale se prevăd alocații în sumă de 50 861,0 mil. lei, dintre care transferuri către alte bugete în sumă de 43 307,2 mil. lei, deservirea datoriei de stat în sumă de 5 127,6 mil. lei, alocare în Fondul de urgență al Guvernului se propune a fi în sumă de 400,0 mil. lei.

Proiectul de lege prevede că, la situația din 31 decembrie 2024, datoria de stat internă nu va depăși 44 566,8 milioane de lei, datoria de stat externă 80 958,9 milioane de lei. Ponderea datoriei de stat în PIB la sfârșitul anului 2024 se preconizează a fi la valoarea de 36,7%.

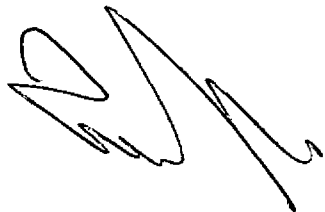
Bugetul de stat pentru anul 2024 este un instrument care reflectă alocări de sume pentru diverse sectoare și politici ce trebuie valorificate pentru interesul comun al societății și a căror utilizare eficientă și responsabilă conferă continuitate în rezultatele așteptate.

Totodată, la baza construcției bugetare pentru anul 2024 au stat principiile bugetare: unității, universalității, balansării, previzibilității și sustenabilității, performanței și transparenței.

Potrivit art.54 alin.(3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, legile bugetare anuale se examinează și se adoptă în două lecturi: - în prima lectură se aprobă indicatorii generali ai bugetului (veniturile, cheltuielile și soldul

bugetului), și în a doua lectură proiectul legii se examinează și se votează pe articole sau, după caz, în ansamblu.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2024 și a hotărât, cu majoritatea voturilor membrilor comisiei, să adopte prezentul raport, și înaintează Parlamentului spre examinare și aprobare în primă lectură indicatorii generali ai bugetului, și anume, venituri în sumă de **66 632 000,0 mii de lei** și cheltuieli în sumă de **82 222 000,0 mii de lei**, cu un deficit în sumă de **15 590 000,0 mii de lei**.

Radu MARIAN,
Președintele Comisiei